

підприємства. Відомо, що оптимізований ресурсний портфель є підґрунтям до інноваційного забезпечення діяльності та стратегічного розвитку підприємства. Отже, ключовими завданнями системи забезпечення інвестиційної привабливості підприємства є:

- ✓ підвищення рівня інформаційного забезпечення;
- ✓ розробка методичних рекомендацій для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства;
- ✓ моніторинг ринку інвестицій, пошук альтернативних варіантів фінансування;
- ✓ діагностика тенденцій розвитку лідерів на ринку;
- ✓ розробка основних шляхів підвищення рівня інвестиційної привабливості;
- ✓ добір та оцінювання альтернативних інвестиційних проектів.

Отже, проведений аналіз інвестиційної привабливості промислових підприємств, зокрема електротехнічної галузі, свідчить про те, що лише при дотриманні сприятливих політико-економічних умов і оптимізації технологій виробництва зі зниженням рівня ресурсовикористання, дозволять підвищити інвестиційну привабливість. Таким чином, маючи доступ до більшої кількості інвестиційних ресурсів, суб'єкти господарювання безперечно підвищать свою інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність, оскільки зможе вийти на нові міжнародні ринки збуту, а також швидше й ефективніше реагувати на зміни кон'юнктури ринку.

Список використаних джерел

1. *Гриньова В. М., Коюда В. О., Лелейко Т. І.* Інвестування: [Навчальний посібник.] / В. М. Гриньова. – 2-ге вид.; доопрац. і доп. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2014. – 404 с.
2. *Дзеніс В. О., Дзеніс О. О.* Сучасні тенденції залучення іноземних інвестицій на державному та регіональному рівнях. «Бізнес-Інформ». – № 2(1). – Х. : ХНЗУ. 2011. – С. 61–65.
3. *Ткаченко А. М., Кушнір О.* Економічна оцінка інвестиційної привабливості підприємства. – 3. : ЗДІА. 2013 – С. 154–161.
4. *Сайчук Н., Федькович Ю.* Теоретичні основи формування інвестиційного клімату України в сучасних складних умовах господарювання. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.chteiknteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2014/v1/ NV-2014-V1_38.pdf
5. *Скалюк Р. В., Лоїк О. І.* Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. «Global innovation investment report 2016 year in review». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://static.crunchbase.com/reports/annual_2016_yf42a/crunchbase_annual_2016.pdf
6. «Cumulative amount of funding pledged to Kickstarter projects as of October 2017 (in million U.S. dollars)». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/310218/total-kickstarter-funding/>

Ткачук Інна Ігорівна

к. е. н., старший викладач кафедри економіки підприємства та економічної теорії

Харківського торговельно-економічного інституту ХНТЕУ

Немашкалова Анастасія Андріївна

студентка кафедри економіки підприємства та економічної теорії

Харківського торговельно-економічного інституту ХНТЕУ

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Ткучук Инна, Немашкалова Анастасия
ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В
УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОСТИ

Tkachuk Inna, Nemashkolova Anastasiya
FEATURES OF FORMING OF HUMAN
CAPITAL IN THE CONDITIONS OF
CONTEMPORANEITY

В наш час людина, її знання, вміння та навички мають вирішальне значення при підвищенні ефективності роботи на підприємстві. Людина є рушійною силою, від якої залежить

якість та інноваційність продукції, а також сила конкурентних переваг підприємства з-поміж інших фірм, які функціонують в одній галузі виробництва. Таке використання потенціалу людини на підприємстві має назву «людський капітал».

Найвідоміші вчені, які займалися вивченням питань пов'язаних з поняттям, формуванням і розвитком людського капіталу є: Т. Шульц, Г. Беккер, У. Петті, Е. Енгель, Дж. Николсон, А. Маршал, Дж. Кендрик, Ц. Гилихех, С. Мочерний та ін. Всі вони сформували фундамент для подальших досліджень. Особливу увагу різносторонньому вивченню людського капіталу приділяв Г. Беккер, його думки і досі є актуальними. Він практично розрахував економічну ефективність освіти, визначив відмінність між спеціальними і загальними інвестиціями у людину, обґрунтував власну теорію людського капіталу. Погляди цих учених допоможуть визначити структуру та особливості розвитку людського капіталу в умовах сучасності.

Формування людського капіталу може бути виражене у різних формах, видах. Загалом воно охоплює всі етапи життєвого циклу людини, кожен з яких може впливати на її потенціал, як негативно так і позитивно. У зв'язку з цим виділяють фактори, від яких залежить формування людського капіталу: соціально-демографічні, інституціональні, інтернаціональні, соціально-ментальні, екологічні, економічні, виробничі, демографічні, соціально-економічні. Його формування залежить від макроекономічних та індивідуальних критеріїв: набуті та вроджені якості, інтелектуальний потенціал, фізичний та емоційний розвиток людини, її робота на рівні самовдосконалення, у колективі та ін.

Розглянемо деякі з факторів формування людського капіталу та їх складові:

- 1) соціально-демографічний (чисельність зайнятого населення, його розподіл за галузями економіки, встановлення трудового віку);
- 2) соціально-ментальний (соціальні цінності та норми поведінки, цінність знань, умінь та навичок, направлення на самореалізацію);
- 3) виробничий (попит на робочу силу, підвищення кваліфікації, соціальний розвиток персоналу);
- 4) демографічний (чисельність населення, вікова структура, природний приріст, міграція);
- 5) інституціональний (законодавчі та підзаконодавчі акти, державна політика в трудовій сфері, знищення дискримінації);
- 6) екологічний (загальний екологічний стан країни, якість продуктів і води, санітарно-гігієнічні умови, рекреаційні ресурси);
- 7) соціально-економічний (загальний рівень освіти, стан здоров'я і культури, техніко-технологічний розвиток підприємства, рівень розвитку соціальної інфраструктури на підприємстві);
- 8) інтеграційний (особливості державної політики, рівень співпраці з іншими країнами, підтримка населенням глобалізаційних процесів);
- 9) економічний (номінальні та реальні доходи, розподіл доходів за групами, показники бідності, чистий національний дохід на душу населення, податкова система).

Особливими факторами формування людського капіталу, на наш погляд, є психологічний (емоційний, моральний) і фізичний стан робітника. Індивідуальні лідерські якості та здібність до самовдосконалення робітника – це чи не найголовніше при підвищенні ефективності роботи підприємства. У наш час некваліфікована, безініціативна та фізично слабка робоча сила стає усе розповсюдженішою. Відсутність стимулювання (морального, матеріального) з боку керівництва, відсутність ділової зацікавленості та активності робітника негативно впливає на людський капітал у цілому по країні. Бо не лише робітник входить до складу потенціалу підприємства, керівництво та безпосередньо засновник теж є його частиною. Людський капітал – це сформований, розвинений, накопичений людиною, групою людей, підприємством і країною запас знань, навичок, умінь, які використовуються в процесі суспільного виробництва, приносячи результат.

На жаль, за рахунок несприятливих зовнішніх факторів формування людського капіталу, увага переключасться на знання, уміння та навички, які робітник реалізовує самостійно. Та-

ким чином, у сучасних умовах процес формування людського капіталу в більшій мірі залежить саме від індивідуальних якостей робітника, лідерських якостей, а також його потенціалу до самореалізації.

Список використаних джерел

1. Носкова К.А. Формування, накопичення і розвиток людського капіталу. – [Електронний ресурс] // Гуманітарні наукові дослідження. – 2013. – № 5. – [Режим доступу]: <http://human.snauka.ru/2013/05/3033>
2. Худобко Е. В. Особливості формування та властивості людського капіталу. – [Електронний ресурс] // Вісник БДУ. – 2011. – №3. [Режим доступу]: <http://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-formirovaniya-i-svoystva-chelovecheskogo-kapitala>
3. Цапенко І. В., Миронова Д. Д. Людський капітал та інноваційні фактори його розвитку. – [Електронний ресурс] // ІВД. – 2012. – №2. – [Режим доступу]: <http://cyberleninka.ru/article/n/chelovecheskiy-kapital-i-innovatsionnye-faktory-ego-razvitiya>

Михайленко Ольга Валеріївна

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Національного університету харчових технологій,
olmi203@ukr.net

Михайленко Ольга Mikhaylenko Olga

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБЕННОСТИ СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА PECULIARITIES OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF ECONOMIC POTENTIAL

Важливою, складною характеристикою розвитку промислового підприємства є його економічний потенціал, який комплексно поєднує найважливіші аспекти управління суб'єктами господарювання в умовах трансформації національної економіки. Питання адекватної оцінки економічного потенціалу завжди знаходяться в центрі уваги як теоретичної економічної науки, так і найбільш затребувані господарською практикою.

Застановою динамічного розвитку соціально-економічних систем, що в повному обсязі реалізують свої конкурентні переваги та виконують функції опорних сегментів національної економіки, є сформований економічний потенціал випереджувального розвитку, конкурентоспроможність продукції, наявність умов і стимулів для розвитку людського капіталу та ефективна системи державного управління соціально-економічними процесами [1]. Тому дуже важливо визначити основні стратегічні напрямки розвитку суб'єктів господарювання.

Стратегія – це комплексне поєднання численної кількості конкурентоспроможних дій і підходів, які дозволять успішно управляти підприємством, визначати пріоритетні напрямки його розвитку [2, 4]. При визначенні стратегії підприємство має враховувати різноманітні варіанти розвитку. Для підприємств харчової промисловості це, в першу чергу, внутрішнє використання власних ресурсів (трудових, матеріальних, фінансових, основних засобів), перерозподіл внутрішніх ресурсів і зосередження їх на пріоритетних напрямках діяльності. Ще одним важливим варіантом розвитку можна вважати припинення здійснення неефективних напрямків діяльності, що не забезпечені ресурсами (це може відбуватися шляхом продажу пакету акцій та активів, внутрішньої ліквідації або переорієнтації). Але найпріоритетнішим напрямком розвитку є злиття та/або поглинання інших господарюючих суб'єктів з метою збільшення ресурсів і виходу на нові ресурсні ринки та ринки збуту. Процеси глобалізації економічних відносин сприяють перетворенню внутрішнього середовища національної економіки. В процесі таких перетворень змінюються способи, форми, підходи та інструменти управління природно-ресурсним забезпеченням економіки, забезпечується фінансова стабі-